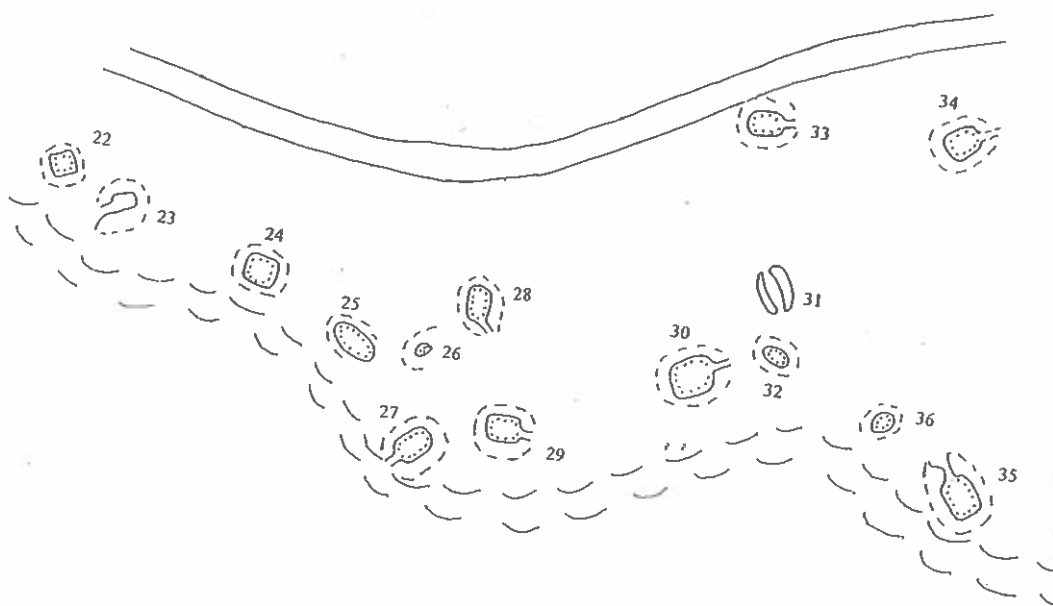

Rapport över provtagning, fornlämning
Raä 1138, Piteå socken,
Norrbotten, 2008

Av
Ingela Bergman

Silverbuseet
Rapport 57

Silvermuseet
Torget
930 90 Arjeplog

Tel: 0961-61290

www.silvermuseet.arjeplog.se

© Silvermuseet

Tryck: Silvermuseet, Arjeplog 2009

Rapport Silvermuseet

ISSN 1101-2900

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-9158-06
Institutionens dnr: SMA 2006/030
Finansiär: Silvermuseet, Arjeplog
Fornlämningsnummer: Raä 1138:1
Kommun: Piteå kommun
Socken: Piteå socken
Landskap: Norrbotten
Fastigheter: Roknäs 63:3, 5 och 24:56
GPS-koordinater: 72 61 729/17 45 426 (RT-90 2,5 gon V)
Typ av uppdrag: Forskningsundersökning
Datering och typ av datering: 1000-1800 e. Kr (kalibrerad ålder). ¹⁴C-datering av kol, AMS
Typ av fornlämning: Fäbodlämning med källar- och husgrunder
Tid för genomförande av fältarbete: 2006-2008
Antal fältdagar: 5
Antal rapportdagar: 4
Antal fyndhanteringsdagar: 1 (preparering av kol för ¹⁴C-datering)
Undersökningsledare: Ingela Bergman
Rapportansvarig: Ingela Bergman
Deltagare: Docent Ingela Bergman, Silvermuseet, fil dr
Lars Liedgren, Silvermuseet och professor Olle Zackrisson, SLU.
Undersökt yta (m²): Provtagning med jordsond, spadning 0,35 m²
M ö. h: 70 m ö. h.
Koordinatsystem: Ej upprättat
Kartblad: Ekonomiska kartan 1:20 000, Lillpite 24K:27
Dokumentationshandlingar: Fältskiss, översiktsplan, skala 1: 500, planskisser skala 1: 100, anläggningsbeskrivningar.
Digital dokumentation, programvaror: Microsoft Office Word 97-2003
Summa fyndmängd: Inga fynd tillvaratogs
Antal fotografier: Ingen fotodokumentation
Antal ritningar: 2
Tidigare publikationer i projektet: Inga

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Sammanfattning av resultat	1
3 Bakgrund	1
4 Forn- och kulturlämningsmiljö	3
5 Syfte och målsättning	3
6 Metod	3
7 Undersökningsdokumentation	3
8 Resultat	3
9 Kulturhistorisk tolkning	4
10 Referenser.....	4
11 Bilaga	4
11.1 Anläggningsbeskrivningar	4
11.2 Tabell över ¹⁴ C-dateringar	9
11.3 Beskrivning av provundersökning i anläggning nr 3.....	9

1 Inledning

Inför ett planerat forskningsprojekt med inriktning på sociala och ekonomiska nätverk i Norrbotten under järnålder och medeltid besöktes ett antal platser inom Piteå kommun, vilka bedömdes vara av intresse för studier av äldre kommunikationsleder.

Fäbodlämningen vid Svarthon är sedan tidigare känd och är registrerad i FMIS. Vid ett första besök konstaterades dels fler anläggningar än vad som tidigare registrerats, dels att ett antal starkt igenrasade källargropar sannolikt kunde vara av betydlig ålder.

Lokalens läge intill den sk Nasaleden från 1600-talets, samt de många nyttjandehorisonter som kunde urskiljas vid en okulär besiktning, gjorde att platsen ansågs vara av särskilt intresse. Fältinsatserna omfattade kartering och beskrivning av anläggningarna, avsökning med metalldetektor, provtagning för ¹⁴C-analyser samt grävning av en provgrop. Insatserna genomfördes av Silvermuseet som ett led i en förstudie inför det planerade forskningsprojektet. Fältarbetet utfördes under perioden 2006-2008 av docent Ingela Bergman och fil dr Lars Liedgren, Silvermuseet, samt professor Olle Zackrisson vid SLU i Umeå.

2 Sammanfattning av resultat

Vid Svarthon inom Roknäs by, Piteå kommun, är en fäbodlämning (Raä 1138:1) vilken bedömdes kunna innehålla såväl recenta som medeltida och förhistoriska inslag.

Sammanlagt registrerades 50 anläggningar, varav merparten lämningar efter jordkällare (se bilaga 11:1, anläggningsbeskrivningar). De enskilda anläggningarna har inte anmälts till FMIS då fornlämningen sedan tidigare är registrerad med en översiktlig beskrivning.

Avsökning med metalldetektor gav en mängd utslag spridda över hela fornlämningsområdet. På platsen för ett av detektorutslagen undersöktes en 0,3 m² stor yta varvid fynd av porcelin, rödgods, glas samt brända och obrända ben framkom. Inga metallfynd gjordes dock. På grund av risken för att åstadkomma skada vid grävning djupare ned i anläggningen avbröts undersökningen. Detektorindikationen kvarstod vid undersökningens avslut. ¹⁴C-dateringar indikerar verksamhet på platsen från vikingatid (anl nr 2, 1005±50 BP) till modern tid (se bilaga, tabell 11:2).

3 Bakgrund

I samband med en förstudie inför ett planerat forskningsprojekt med inriktning på förhistoriska och medeltida kontaktnät mellan Norrbottens kust- och inlandsområden, besöktes fäbodlämningen vid Svarthon. Lämningen ligger i anslutning till 1600-talets transportled mellan Piteå och Nasafjäll i Arjeplog. En hypotes är att Nasaleden har en äldre föregångare med i huvudsak samma sträckning. Fäbodlämningens strategiska läge vid leden föranledde besiktning på plats varvid ett stort antal lämningar av olika karaktär, och synbarligen av olika ålder, påträffades. I syfte att ringa in fornlämningens omfattning, karaktär och tidsställning genomfördes dels en inventering och översiktlig kartering av området, dels en avsökning med metalldetektor och slutligen togs kolprover för ¹⁴C-datering. En provgrop grävdes i en av anläggningarna (anl nr 3), vilken lades igen efter avslutad grävning. Inga fynd tillvaratogs.

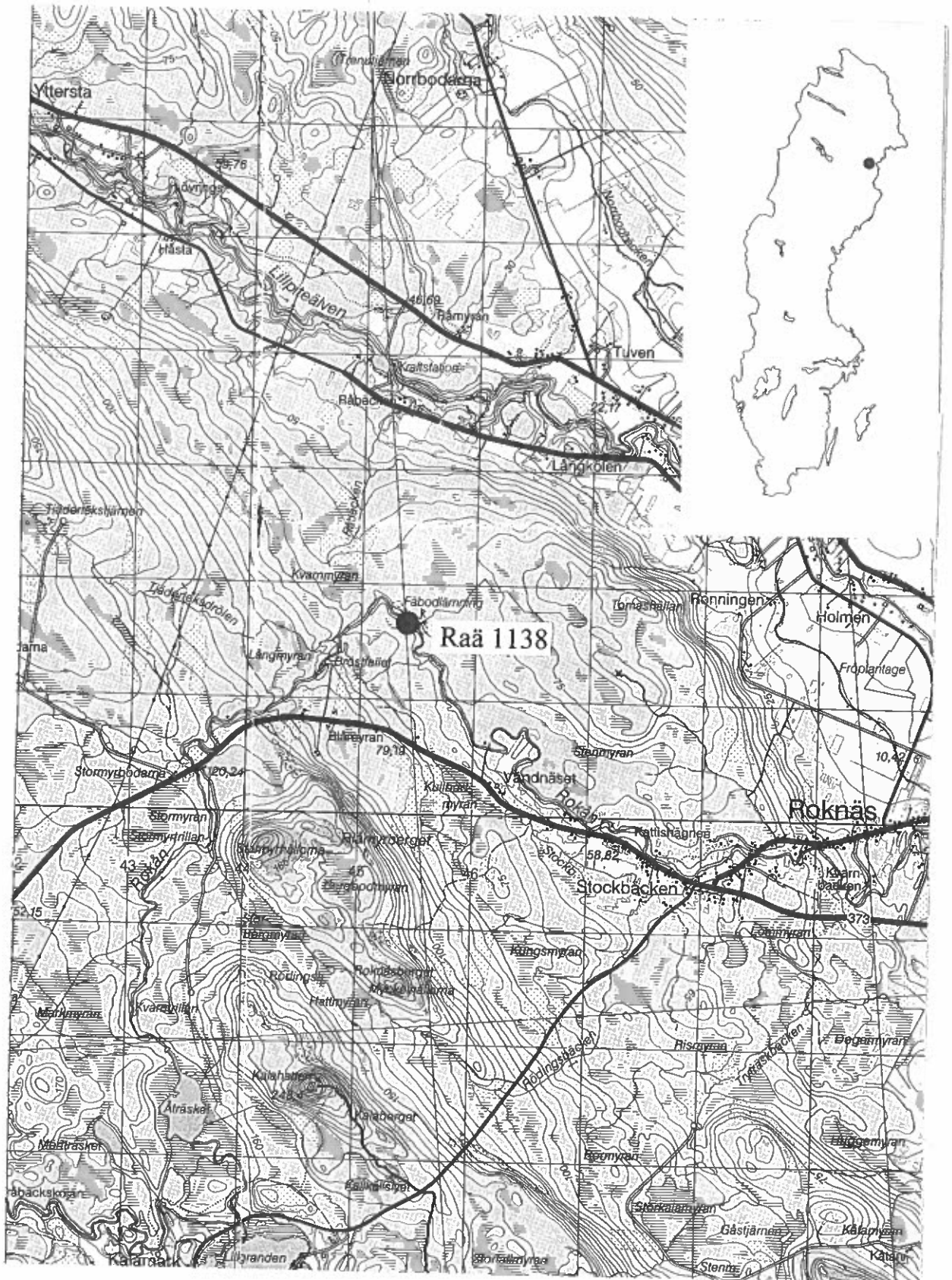

Fig 1 Översiktskarta med plats för Svarthon, Raä 1138, markerad med svart cirkel, skala 1:50 000. Ur allmän karta © Lantmäteriverket Gävle 2007. Medgivande M2007/04870.

4 Forn- och kulturlämningsmiljö

Roknäs utgör en av Piteå kommuns äldsta byar och finns belagd i källor från tidigt 1500-tal. Ett stort antal tidigt historiska gårdstomter har registrerats i byns kärnområde. Till fynd och fornlämningar från äldre perioder hör ett lösfynd av en spjutspets i järn, vilken kan föras till sen medeltid, samt en skålgropsförekomst belägen 15 m ö. h. På högre nivåer finns ett antal något osäkra boplatsgropar, härदार samt en boplat med skärersten. I byns utkantsområden finns ett antal fäbodlämningar. Fäbodlämning nr Raä 1138 är belägen NV om Roknäs by, ca 8 km från Rokåns mynning i Svensbyfjärden. Fornlämningsområdet avgränsas i S av Rokån och i N av en skogsbilväg, vilken delvis följer Nasaledens sträckning. Jordmånen består av sand. Området är beväxt med mycket tät ung granskog.

5 Syfte och målsättning

Undersökningens syfte var att utreda huruvida fäbodlämningen innehåller medeltida och förhistoriska bebyggelselämningar. Målsättningen var att genom ¹⁴C-analyser fastställa datering av utvalda anläggningar samt genom daterande fynd avgränsa lämningens brukningstid.

6 Metod

I samband med inventering upprättades en skiss över fornlämningsområdet. Inmätning med instrument eller måttband omöjliggjordes p g a det mycket täta ungsöksbeståndet, varför inmätning gjordes med hjälp av kompass och stegning. Då fornlämningen tidigare registrerats och beskrivits vid fornminnesinventering 1989 bedömdes behov av anläggningsbeskrivningar inte föreligga. Det visade sig dock att den tidigare inventeringen förbiset ett större antal anläggningar varför översiktliga beskrivningar ansågs befogade. Ett område V om bäck avsåktes med metalldetektor. På platsen för ett av detektorns utslag upptogs en yta mindre än 0,35 m² stor. En grop grävdes ned till 0,4 m djup. Platsen för provgrop anges i plan. Påträffade fynd noterades, dock utan närmare beskrivning p g a dess relativt recenta karaktär. Inga fynd tillvaratogs utan lämnades kvar i gropan, vilken igenfylldes. Markytan återställdes till ursprungligt skick. Kol för ¹⁴C-datering togs med sond (<0,015 m i diam). Platserna för kolprover markeras i skiss samt anges med GPS-koordinater. ¹⁴C-dateringar anger anläggningarnas *terminus ante quem*.

7 Undersökningsdokumentation

Dokumentationen innefattar en fältskiss i skala 1:500, anläggningsbeskrivningar, planskisser av anläggningar vid vilka prover tagits, GPS-koordinater för provtagningsplatserna samt beskrivning av lagerföljd i provyta.

8 Resultat

Genom ¹⁴C-analyser kan fornlämningens nyttjandeperiod föras till 1000-talet e. Kr. (anl nr 2, 1005±50 BP) t o m modern tid (se bilaga, tabell 11:2). Anläggningarnas

varierande utförande och karaktär tyder på att området nyttjats med varierande intensitet och i olika ekonomiska kontexter. Det bör dock understrykas att dateringar som erhålls med hjälp av provtagning med sond alltid är något osäkra med avseende på provtagningspunktens stratigrafi i relation till anläggningens utseende och utsträckning. För närmare klarläggande av fornlämningens, och de enskilda anläggningarnas, ålder och bebyggelsehistorik krävs omfattande undersökningar.

9 Kulturhistorisk tolkning

De källargropar som ¹⁴C -daterats indikerar att området varit i bruk sedan tidigt 1000-tal e. Kr. De yngsta daterade anläggningarna härrör från 1800-talets slut. Provundersökning i samband med metalledetektorutslag i en källaranläggning visade att källaren sekundärt fungerat som avfallsgrop. Fyndmaterialet tyder på recent nyttjande, vilket stöds av historiska källor som omtalar fäboddrift vid Svarthon fram till 1901 (Frödin 1926). Ett kulturlager förefaller finnas i större delen av fornlämningsområdet. Det råder inga tvivel om fornlämningens funktion som fäbod under historisk tid. En möjlig förklaring till de äldsta bebyggelsepåren kan vara att lokalen fungerat som lagerplats för varor i handeln med inlandet.

10 Referenser

Frödin, J. 1926. Fäbodbebyggelsen i Norrbottens län. Meddelanden från Lunds universitets geografiska institution, 31-75.

11 Bilaga

11.1 Anläggningsbeskrivningar

Beskrivningarnas syfte var att skapa ett underlag för identifiering av de olika anläggningarna och anläggningstyperna. För varje anläggning anges GPS-koordinater.

- 1 Källargrop, rektangulär, 4 x 3,5 m (innermått), NNV-SSO, inrasad. Omgiven av vall. Ingen iakttagbar ingång. GPS 17 45 278/72 61 825.

200° S om 1 är:

Källargrop, rektangulär, 4 x 3,5 m (innermått), Ö-V, inrasad. Omgiven av vall. Ingång i V, framträder som försänkning i vallen. Kolprov nr 1 taget i det understa identifierade kol- och sotskiktet i vallen. Kolprov nr 2 taget i gropens bottenplan, 0,58-0,60 m under markytan. GPS 17 45 267/72 61 826.

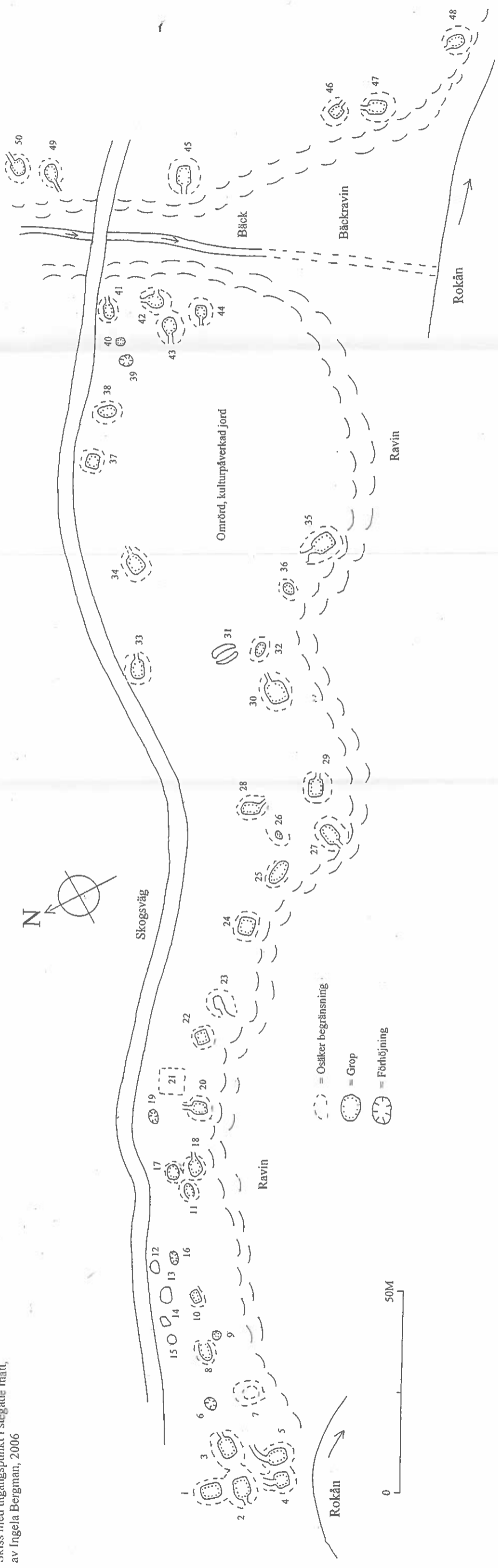
Ö om 2 är:

- 3 Källargrop, rektangulär, 4 x 3 m (innermått), Ö-V, inrasad. Omgiven av vall. Ingång i Ö.
- 4 Källargrop, stensatta väggar, närmast kvadratisk, 3 x 3 m (innermått). Omgiven av vall. Ingång i N, framträder som en 3,5 m lång och 1 m br försänkning i mark och vall. GPS 17 45 272/72 61 812.

Fig 2

Plan över "Svarthön", Roknäs by, Raä 1138, Piteå socken

Skiss med utgångspunkt i stegade mät,
av Ingela Bergman, 2006

- 5 Källargrop, stensatta väggar, rektangulär, 4 x 3 m (innermått), N-S. Omgiven av vall. Ingång i NÖ, framträder som en 5 m l och 1 m br försänkning i mark och vall. GPS 17 45 275/72 61 812.

5 m 64° om 3 år:

- 6 Spismursröse, ovalt, 3 x 2 m (NÖ-SV). Innehåller tegel. GPS 17 45 285/72 61 818.
- 7 Källargrop (?), otydlig form, starkt igenrasad, innermått ca. 4 x 3 m (N-S). GPS 17 45 291/72 61 813.

17 m 112° om 6 år:

- 8 Källargrop (?), oval, starkt igenrasad, framträder som två parallella vallar, innermått 5 x 3 m (Ö-V). GPS 17 45 307/72 61 815.

2 m SO om 8 år:

- 9 Boplatsgrop, ca 1 m i diam och intill 0,2 m dj. Antydning till vall.
- 10 Källargrop (?), närmast rektangulär, starkt igenrasad, innermått 4 x 2 m (Ö-V) och intill 0,35 m dj.. Framträder som två parallella vallar. GPS 17 45 325/72 61 807.
- 11 Källargrop (?), oval, starkt igenrasad, innermått 5 x 2 m (Ö-V), framträder som två parallella vallar. GPS 17 45 338/72 61 807.

12 m 314° om 11 år:

- 12 Rågångsröse, ovalt, 2 x 1,5 m (Ö-V), en rest sten. GPS 17 45 338/72 61 807.
- 13 Rågångsröse, ovalt, 4,5 x 2 m (Ö-V), fyra resta stenar. GPS 17 45 324/72 61 825.
- 14 Rågångsröse, närmast rektangulärt, 2 x 1,5 m (Ö-V). GPS 17 45 321/72 61 820.
- 15 Rågångsröse, runt, 1,5 m i diam. GPS 17 45 316/72 61 820.

Ca. 3 m S om 12 år:

- 16 Avfallshög/spismursröse (?), oregelbunden form, ca. 2 x 1,5 m (Ö-V). GPS 17 45 335/72 61 808.

ÖNÖ om 11 år:

- 17 Källargrop (?), närmast rektangulär, innermått 4,5 x 3 m (Ö-V), kraftigt inrasad. GPS 17 45 343/72 61 811.

S om 17 år:

- 18 Källargrop, närmast rektangulär, 4 x 3 m (Ö-V), kraftigt inrasad. Ingång i Ö.

GPS 17 45 335/72 61 801.

11 m 86° om 17 är:

19 Spismursröse, ovalt, 3 x 2 m (O-V), m tegel. GPS 17 45 357/72 61 789.

6 m SSV om 19 är:

20 Källargrop, rektangulär, innermått 3,5 x 3 m (N-S), ingång i N ca. 2 x 1 m. GPS 17 45 351/72 61 791.

3 m ÖNÖ om 20 är:

21 Fossil åker, närmast kvadratisk, 5, 5 m. Upp till 0, 1 m tj kulturlager, sannolikt spadvänd jord. Klart avvikande lagerföljd jämfört med omgivande mark. Svagt sluttande mot S. GPS (SSV hörnet) 17 45 364/72 51 773.

12 m 144° från SÖ hörnet av 21 är:

22 Källargrop (?), närmast kvadratisk, 3 x 2,8 m (NV-SÖ) och intill 0,5 m dj. Omgiven av flack vall. GPS 17 45 367/72 51 773.

8 m 130° om 22 är:

23 Källargrop, rektangulär, innermått 3,3 x 2,8 m (Ö-V), och intill 0,7 m djup, omgiven av vall, ingång i V. Ett 1 m tjockt kulturlager i bottenplan. GPS 17 45 372/ 72 61 766.

20 m 144° om 23 är:

24 Källargrop, kvadratisk, 3,7 m och intill 0,5 m djup. Inget kulturlager i bottenplanet, men 0,2 m tj blekjordslager. GPS 17 45 390/72 61 754.

16 m 142° om 24 är:

25 Källargrop (?), oval, innermått ca 6 x 4 m (NV-SÖ). I mitten är en fördjupning, 1,5 x 1 m (NÖ-SV) 0,2 m djup i förhållande till gropens bottenplan. Starkt inrasad med sluttande sidor in mot mitten. Omgiven av en vall. I bottenplan är ett 0,2-0,3 m tj blekjordslager och därunder ett 0,2 m tj kulturlager. GPS 17 45 7401/72 61 743.

12 m 124° om 25 är:

26 Boplatsgrop, oval, innermått 2,5 x 1,5 m (Ö-V och intill 0,4 m djup. I V är en flack vall, ca. 1,5 m br och intill 0,3 m h. Sondning påvisade flera kolskikt, varav det nedersta ca 0,4 m under markytan. Mycket kol i gropens botten. Kolprov nr 4 taget i anläggningens botten, ca 0,4 m under markytan. GPS 17 45 409/72 61 726.

10 m 204° om 26 är:

27 Källargrop, oval, innermått 5 x 4,3 m (Ö-V) och intill 0,9 m djup. Omgiven av en vall, ingång i V. Sten i bottenplan och NÖ vallen. Kolprov nr 3 taget i överlagrad äldre markyta i vallen. GPS 17 45 404/72 61 721.

9 m 102° om 28 är:

28 Källargrop, oval, innermått 4,6 x 3,4 m (NÖ-SV), omgiven av vall, ingång i SÖ. Kolprov nr 5 provet taget i kol- och sotskikt i gropens bottenplan, ca 0,3 m u markytan GPS 17 45 424/72 61 733.

8 m 116° om 29 är:

29 Källargrop, närmast oval, innermått 4,1 x 3,6 m (NÖ-SV) och intill 0,9 m djup. Omgiven av en vall, ingång i ÖSÖ. GPS 14 45 417/72 61 720.

25 m 106° om 29 är:

30 Källargrop, oval, innermått 4,8 x 4 m (Ö-V) och intill 1,2 m djup. Omgiven av en vall, ingång i Ö. GPS 17 45 444/72 61 708.

16 m 84° om 30 är:

31 Anläggning med vallar. Framträder som två parallella vallar i (N-S), varav den Ö vallen är 6,6 x 1,2 m och intill 0,3 m h och den V vallen är 6,6 x 1,0 m och intill 0,2 m h. Anläggningens totala bredd är 4,4 m. Kolprov nr 6 taget i kulturlager i bottenplan, ca 0,25 m under markytan. GPS 17 45 457/72 61 709.

Ca. 3 m SSV om 31 är:

32 Boplatsgrop, oval, innermått 2,8 x 2,6 m (NNV-SSÖ) och intill 0,2 m dj. Omgiven av en flack vall, verifierad genom sondning. I V är vallen tydlig, ca 2 m br och 0,1-0,15 m hög. GPS 17 45 463/72 61 694.

24 m 26° om (SÖ delen av) 31 är:

33 Källargrop, oval, innermått 4,4 x 3,4 m (NV-SÖ) och intill 0,9 m djup. Omgiven av en vall, ingång i Ö. GPS 17 745 465/72 61 730.

26 m 120° om 33 är:

34 Källargrop, oval, innermått 4,3 x 3,7 m (Ö-V) och intill 0,6 m djup. Tegelsten i bottenplan. Mycket svagt utbildad blekjord och därunder ett ca. 0,1 m tjockt kulturlager. GPS 17 45 487/72 61 705.

28 m 156° om (SÖ hörnet av) 31 är:

35 Källargrop, rektangulär, innermått 4,5 x 4,2 m (NNÖ-SSV) och intill 0,2 m djup. Omgiven av en vall, ingång, ca 3,1 x 2,6 m, i N. Synliga stenar i gropens väggar och bottenplan. GPS 17 45 468/72 61 675.

9 m 320° om 35 är:

36 Boplatsgrop (sannolikt avfallsgrop), oval, innermått 2,7 x 1,3m (NÖ-SV) och intill 0,4 m djup. Spår av tegel i bottenplan. GPS 17 45 466/72 61 631.

23 m 94° om 34 och 3 m S om skogsväg är:

37 Källargrop, rektangulär, innermått 3,2 x 2,9 m (NV-SÖ) och intill 0,6 m djup. Omgiven av en vall, 1-2 m br. Recent intryck. GPS 17 45 522/72 61 721.

11 m 128° om 37 är:

38 Källargrop, oval, innermått 3,7 x 2,5 m (N-S) och intill 0,5 m dj. Omgiven av en vall, 1-1,5 m br och intill 0,15 m h. GPS 17 45 529/72 61 705.

13 m 152° om 38 är:

39 Spismursröse, ovalt, 2,3 x 1,9 m (NNÖ-SSV) och intill 0,3 m h. Tegelsten framkom vid sondning. GPS 17 45 535/72 61 691.

4 m 92° om 39 är:

40 Boplatsgrop, närmast rund, innermått 1,35 m i diam och intill 0,2 m dj. Mycket svagt markerad vall, 0,5 m br och 0,05 m h. Tegelsten och natursten påträffades i botten vid sondning. GPS 17 45 540/72 61 691.

6 m 102° om 40 är:

41 Källargrop, oval, innermått 3,4 x 3,1 m (Ö-V) och intill 0,7 m djup. Omgiven av en vall, ingång i Ö. Stensatt bottenplan. GPS 17 45 560/72 61 690.

9 m 230° om 41 är:

42 Källargrop, rektangulär, innermått 3,6 x 2,6 m (NNÖ-SSV) och intill 1 m djup. Omgiven av en vall, 1-1,5 m br och intill 0,3 m, ingång i NNÖ. Ingen urlakning i bottenplan, stensatta väggar, tegelsten synlig i SV hörnet. GPS 17 45 539/72 61 680.

8 m 94° om 42 är:

43 Källargrop, oval, innermått 3,2 x 2,5 m (NNÖ-SSV) och intill 0,8 m djup. Omgiven av en vall, ingång i NÖ. Urlakningsskikt i bottenplan, 0,02 m tj. GPS 17 45 544/72 61 679.

6 m 186° om 43 är:

44 Källargrop, innermått 3 x 2,6 m (NV-SÖ) och intill 0,6 m djup. Omgiven av en vall i N och S. Ingång i V, 2 1 m. Tydlig urlakningshorisont i bottenplan, 0,02 m tj. GPS 17 45 537/72 61 674.

31 m 122° om 44 är:

45 Källargrop, rektangulär, innermått 4 x 3,4 m (VNV-ÖNÖ) intill 0,9 m djup. Omgiven av en vall i N och S, ingång i V. Stensatta väggar. Tydligt urlakningsskikt i bottenplan, 0,02 – 0,03 m tjockt. GPS 17 45 563/72 61 670.

40 m 182° om 45 är:

46 Källargrop, närmast rektangulär, innermått 2,9 x 2 m (N-S) och intill 0,9 m djup. Omgiven av en vall i Ö och V, ingång i S. Urlakningsskikt i bottenplan, 0,02 m tj. GPS 17 45 560/72 61 608.

11 m 218° om 46 är:

47 Källargrop, rektangulär, innermått 4,6 x 3,4 m (NÖ-SV) och intill 1,1 m djup. Omgiven av en vall i N och S, ingång i Ö, 2,3 x 1 m. GPS 17 45 546/72 61 617.

Ca 26 m och 178° om 47 är:

48 Källargrop, oval, innermått 3,6 x 2,9 m (N-S) och intill 1 m djup. Omgiven av en vall, ingång i N, 1,9 x 1,3 m. Urlakningsskikt i bottenplan 0,03 m tjockt. GPS 17 45 554/72 61 581.

37 m 94° om 48 är:

49 Källargrop, oval, innermått 4,2 x 2,9 m (Ö-V) och intill 0,8 m djup. Inrasad. Omgiven av en vall, ingång i VSV. Urlakningsskikt i bottenplan, 0,02 m tj. GPS 17 45 585/72 61 677.

7 m 36° om 49 är:

50 Källargrop, otydlig form, närmast oval, ca 3,2 x 3 m (Ö-V) och intill 0,6 m djup. Omgiven av en vall, otydlig, överlagrad markyta iaktogs vid sondning. GPS 17 45 589/72 61 684.

11.2 Tabell över ¹⁴C-dateringar

Anl nr	Fornlämningstyp	Prov nr	Lab nr	Datering BP	Kalibr. dat. AD (1 sigma)
2	källargrop	1	LuS 6954*	1005± 50 BP	1050-1150
2	källargrop	2	LuS 6955	170± 45 BP	1695-1955
27	källargrop	3	LuS 6956	645± 40 BP	1320-1390
26	boplatsgrop	4	LuS 6677	630± 40 BP	1325-1395
28	källargrop	5	LuS 6678	240± 40 BP	1540-1955
31	källargrop	6	LuS 6679	185± 45 BP	1690-1950

* Lunds universitet, Laboratoriet för ¹⁴C-datering

11.3 Beskrivning av provundersökning i anläggning nr 3

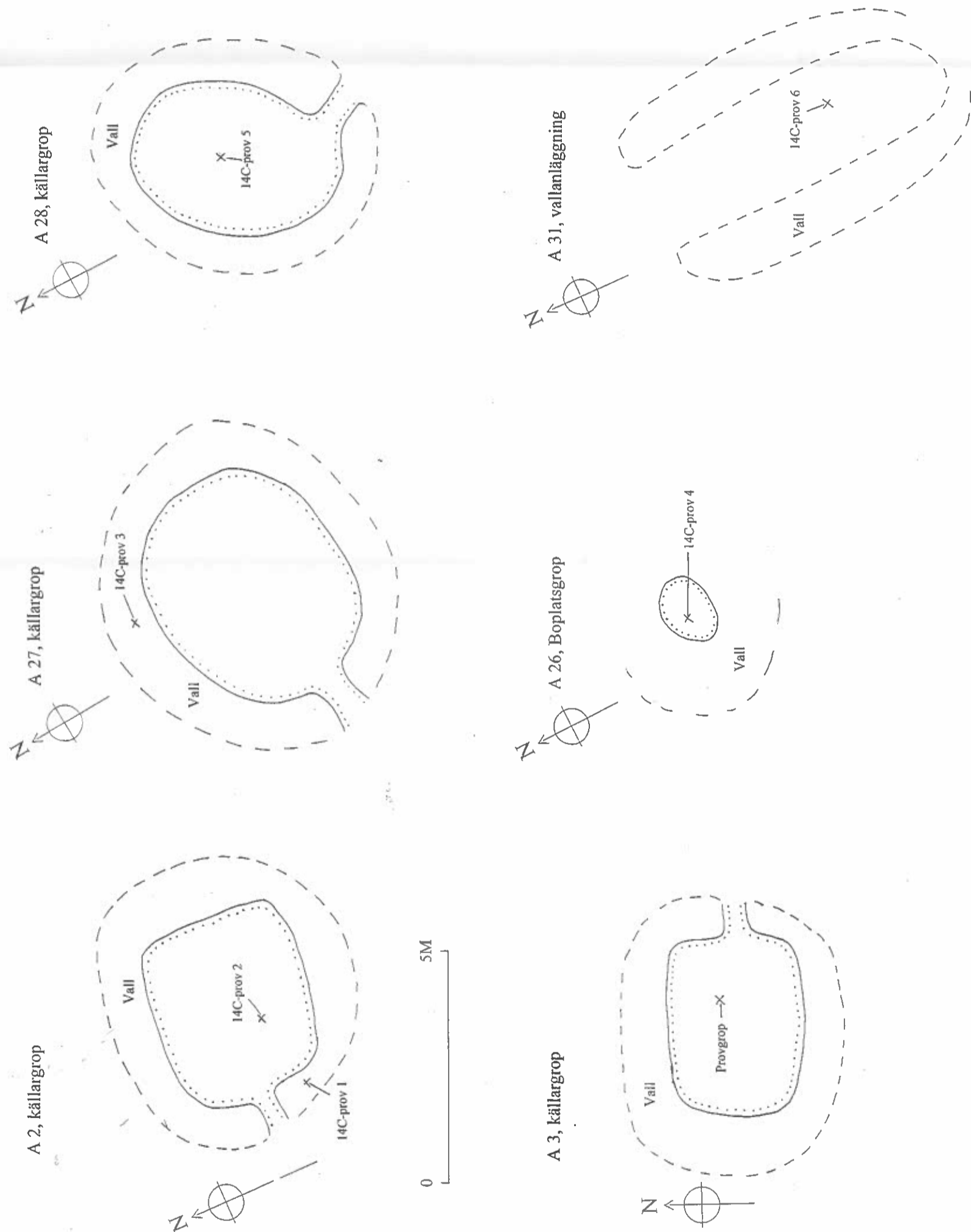
Anläggningen avsåktes med metalldetektor varvid utslag kunde noteras på ett flertal platser. Vid ett utslag i anläggningens Ö del (se plan) upptogs en provruta, 0,35 m stor. Gropen grävdes ned till ett djup av 0,4 m. Från markytan och ned till ett djup av 0,15-

0,2 m var ett lager ljusbrun jord med inslag av tegel. Därpå följde ett kulturlager innehållande kol samt brända och obrända ben vilket kunde följas ned till ett djup av 0,4 m under markytan. På denna nivå framkom två glasbitar, en porslinsbit och ett fragment av rödgods. Inga metallföremål framkom. Undersökningen avbröts, och gropen fylldes igen. Fortsatt nedgrävning bedömdes inte kunna tillföra relevanta data. Inga fynd tillvaratogs. Detektorindikationen kvarstod efter avslutad undersökning. Markytan återställdes till ursprungligt skick. Gropen bedömdes vara en källargrop av relativt hög ålder, vilken sekundärt fungerat som avfallsgrop.

Fig 3

Plan över enskilda anläggningar samt provpunkter "Svarthon",
Roknäs by, Raå 1138, Piteå socken

Skisser med utgångspunkt i stegade mått,
av Ingela Bergman, 2006 och 2008

1. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, 1988.
2. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, Lappland, 1989-1991.
3. Arkeologiska inventeringar och undersökningar av förhistoriska fyndlokaler och boplatser vid Hornavan och Kakel, Arjeplog socken, Lappland 1983.
4. Rapport över arkeologisk förundersökning av gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä 471, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
5. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar vid Gubblijaure, Stora Mattaure samt Padje-Måskejaure, Arjeplog socken, Lappland.
6. Arkeologisk undersökning av två härdar vid Margatjärnen, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
7. Rapport över slutundersökning inom gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä nr 471, Arvidsjaur socken, Norrbottens län, Lappland, 1993.
8. Arkeologiska utgrävningar inom Arjeplog sn, Lappland, 1994.
9. Arkeologisk utredning vid Pajeb Muitunjsaure, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
10. Rapport över kulturhistoriska inventeringar av strandområdet vid Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
11. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvar, Överkalix socken, Norrbottens län, 1995. Arkeologisk delundersökning av Raä 393:1, stensättning med rödockra, Raä 393:2, boplatzlämning, samt Raä 977:3 boplatzsvall.
12. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvar, Överkalix socken, Norrbottens län, 1996. Arkeologisk slutundersökning och restaurering av Raä 393:1, stensättning med rödockra, samt fortsatt delundersökning av Raä 393:2, boplatzlämning.
13. Arkeologiska undersökningar inom Arjeplogs och Arvidsjaursocknar, Lappland, 1995-1996.
14. Rapport över fornminnesinventering och kulturhistoriska undersökningar vid Delliknäs, Arjeplogs sn, Lappland, 1997.
15. Rapport över fornminnesinventering av väg 519, sträckan länsgränsen-Abborrträsk, Arvidsjaursocken, 1997.
16. Arkeologiska undersökningar inom Arjeplogs samhälle, Lappland, 1997.
17. Arkeologisk förundersökning vid vattendragen Rappen, Labbas, Arjeplogs sn, Lappland, 1997.
18. Arkeologiska undersökningar av en stensättning samt delundersökning av en boplatzsvall och boplatzytor, Raä nr 315, Nedre Vojakkala, Nedertorneå sn, Norrbottens län, 1996-1997.
19. Boplatser och landhöjning. En förstudie till forskningsprojektet "Människan, elden och landskapet", 1997.
20. Rapport över arkeologisk förundersökning av hotade fornlämningar vid vattendragen Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplogs kommun, Lappland, 1998.
21. Byggnadsarkeologiska undersökningar av några åskåtor i Arjeplog, Lappland, 1997-1998.
22. Dokumentation och restaurering av timrad njalla samt timrad kåta Skålka, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland.
23. Rapport över dokumentation samt upprustning av samiska byggnader i Mavas, Luokta-Mavas sameby, Arjeplog, Lappland, 1998-1999.

24. Människan, elden och landskapet. Rapport över arkeologiska undersökningar 1999.
25. Dokumentation och upprustning av torvkåta samt njalla, Tjåksa, Svaipa sameby, Arjeplog, Lappland, 1999-2000.
26. Dokumentation och restaurering av en narad brändnjalla från Ringselet, Semisjaur-Njarg sameby, Arjeplog, Lappland, 1999-2001.
27. Antikvarisk kontroll av upprustningsarbeten i Geijaur, Tjakkek samt Balgesnjunnje inom Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner, 2000.
28. Människan, elden och landskapet. Arkeologiska undersökningar av mesolitiska boplatser inom Arjeplogs kommun, Norrbottens län 2000.
29. Arkeologisk utredning med anledning av planerad vindkraftspark på Uljabuoda, fastigheterna 1:1 Arjeplogs kommun, 2001.
30. Arkeologisk undersökning av skadat fornlämningsområde, Kolmis, Dellaure 2:1, Arjeplogs sn samt utredning av fornlämningar i samband med biltestbana.
31. Utgrävningar av härdar och stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland 2001.
32. Byggnadsarkeologisk dokumentation av två njallor inom Ståkke sameby, Arjeplogs kommun, Lappland, 2001.
33. Dokumentation och upprustning av två torvkåtor, en njalla samt en palissadgård, Varekietje, Semisjaur-Njarg sameby, Arjeplogs kommun, Lappland, 1998-2001.
34. Arkeologiska undersökningar vid Dumpokjauratj och Gublijaure, Arjeplogs Sn, Lappland, 2001. Människan, elden och landskapet.
35. Utgrävningar av stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland, 2002.
36. Antikvariska kontroller och upprustningar inom Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner, Lappland 1997-2002.
37. Utgrävningar av härdar och stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland 2003.
38. Arkeologiska undersökningar vid Dumpokjauratj, Raä 1568, Arjeplogs sn, Lappland 2002. Människan, elden och landskapet.
39. Arkeologisk undersökning av en stensättning från äldre järnålder, Raä 1944, Uddjaur, Arjeplog, Lappland 2003.
40. Arkeologisk utredning inom biltestområde i Kålmis, Arjeplogs kommun 2002-2003.
41. Arkeologisk utredning med anledning av sand/gruståkt, Framnäs 1:9, Arvidsjaurs socken och kommun, Lappland, 2003.
42. Arkeologisk utredning, Pipudden, Arjeplogs kommun, Lappland 2003.
43. Utvärdering av fornminnesinventeringen, 1984-2002 och projektet Skog och Historia, 2000-2004, i Norrbotten. Med exempel på tillämpningar av det digitala registret och framtida inriktningar
44. Byggnadsarkeologisk undersökning av byggnadsrester, Långsjön, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland, 2004.
45. Arkeologisk förundersökning inom den gamla kyrk- och marknadsplatsen i Arjeplog, Lappland, 2004.
46. Antikvarisk kontroll av byggnadsvård i Arjeplog, 2003-2004, frälsetorpet Suobdek, fjällägenheten Udden samt fjällägenheten Yttervik.
47. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska inventeringar och undersökningar inom Mavas, Jurun och Adamvalta, Arjeplog socken och kommun, 2005.

Silverbuseet
Rapporter över kulturhistoriska undersökningar

Distribution: Silverbuseet, Torget, S-930 90 Arjeplog
Tele: 0961-14500

48. Fornlämningar och erosion – en studie av Skellefteälvens vattenkraftsutbyggnad och dess påverkan på sjöarna Hornavan, Uddjaur, och Storavan, Skellefte älvs dämningssområde.
49. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska inventeringar och undersökningar inom Jurun, Njallajaur-Lomtjärnsstugan samt Talput, Arjeplogs socken och kommun, 2006.
50. Arkeologiska utgrävningar av en åttkantig kåta vid Bläckajaur, Arjeplogs kommun och socken, 2006.
51. Antikvariska besiktningar av upprustningar inom Arjeplogs och Arvidsjaur kommuner, 2005, Vuorekkåtan, Udden, Suobdek samt N. Holmnäs.
52. Arkeologisk inventering av dämningsszoner inom vattendragen Riebnisjaure och Gruombajaure, Arjeplogs socken och kommun, Lappland, 2007.
53. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska undersökningar och inventeringar vid Jurunvågge, Vilstugan, Buojddávárátj samt Tjatsvage, Arjeplogs socken och kommun, 2007.
54. Renvallar och fjärranalys. Studie av vegetationsanomalier på renvallar och visten i fjällområdet med utgångspunkt i IRF-satellitbilder, inom utvalda områden i Västerbottens- och Norrbottens län, 2007.
55. Fornminnesinventering inom Arjeplogs socken och kommun, Lappland, Norrbottens län, 2008.
56. Besiktning av kallmurad stenkonstruktion, Säjdevárre, Arjeplogs socken och kommun, Lappland, 2008.
